

Ändringshistorik

Datum	Version	Ändrad av	Ändringar
2023-03-27	1	Sari Roponen	Skapat dokument

Restaureringsplan för N2000-området Sparreholms ekhagar inom projektet LIFE RestoRED LIFE19 NAT/SE000172

Summary

This document provides a brief overview of the measures that will take place in the LIFE RestoRED project at the N2000 site Sparreholms ekhagar. Location of different actions can be seen in the maps in the end of this document.

Om Projektet

Projektet LIFE RestoRED arbetar med att restaurera skötselkrävande naturtyper, mestadels betesmarker och slåtterängar. Arbetet utförs inom N2000-områden under åren 2021 till 2027. Naturtyperna som restaureras finns med på den rödlista för naturtyper som EU tagit fram. Arbetet som omfattas av den här restaureringsplanen utförs av Länsstyrelsen i Södermanlands län. Läs mer om projektet på webbplatsen [Startsida - LIFE RestoRED](#)

Uppgifter om området

Natura 2000-område: SE0220063 Sparreholms ekhagar

Naturreservat: naturvårdsområde / på gång

Län: Södermanland

Kommun: Flen

Förvaltare/kontaktperson på Länsstyrelsen: Kristoffer Almqvist/ Sari Roponen

Koordinater för restaureringsområde: 33V 605017 6551239 UTM

Beskrivning av objektet

Sparreholms ekhagar är till övervägande del parkliknande med ett glest trädbestånd där ädellövträden dominerar. Området är förhållandevis kuperat med både fuktiga låglänta sänkor och markerade bergspartier. Främst förekommer här ek men även lind, lönn, alm och ask är relativt vanliga. Smärre förekomster av bok, avenbok och fågelbär hittas också i området. Hagmarks karaktären är mest utpräglad i de västra delarna. I samband med inventeringen av skyddsvärda träd i Södermanland noterades ca 100 träd inom objektet.

Flera intressanta växt- och djursamhällen förekommer och representerar samhällen som idag är mycket ovanliga. Artrika växtsamhällen uppträder på de öppna betesmarkerna och i kärrpartierna. Även flera ovanliga insektsarter finns knutna till området där t.ex. läderbagge kan nämnas som är knuten till mulmen i grova hålträd. Flera rödlistade insektsarter (främst skalbaggar och steklar) har anträffats. Mångfalden av biotoper och det stora inslaget av gamla lövträd gör fågelfaunan rik. Särskilt gynnas hålbbyggande arter.

Syfte och mål med åtgärderna i projektet

I det här området ska naturtypen 9070 Trädklädd betesmark ges en stärkt ekologisk status genom röjning och avverkning av igenväxningsvegetation. I större delen av åtgärdsområdet gäller det att stora ekar frihuggs och öppna gläntor skapas. Pollinatörer ska gynnas genom skapande av solbelysta luckor för örtrikare markvegetation samtidigt som också solvärmda brynområden tas fram och blommande buskar och träd ska lämnas kvar. Depåer för död ved skapas för att gynna rik biologisk mångfald t ex av svampar och vedlevande insekter.

Vid slutet av projektet ska 10,6 ha trädklädd betesmark 9070 restaurerats. Framtida skötsel av området vara ordnad genom miljöstödd.

Allmänheten och sakägare ska ha fått kunskap om projektet genom skyltning och infomöten.

Tabell 1 Naturtyper som omfattas av projektåtgärder

Naturtypskod	Natura 2000 naturtyp (namn)	Areal (ha)
9070	Trädklädd betesmark	10,6 ha

Åtgärder som är aktuella i N2000-området Sparreholms ekhagar

Tabell 2 Planerad omfattning

Action	Namn	Längd (m)	Area (ha)	Antal
C1.1	Röjning och avverkning		10,6	
D1	Fotodokumentation			1
D2.1	Uppföljning av naturtyper			1
D5.2	Planering och utvärdering av åtgärder för pollinerare			1
D5.3	Planering och utvärdering av skapande av död ved			1
E1.1	Obligatorisk projektskylt			1
E1.5.1	Infomöte med landägare och brukare			2

Beskrivning av åtgärderna

Action C1.1 Röjning och avverkning

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2023

Beskrivning:

Åtgärden genomförs för att öka de biologiska värdena i en ekhagmark där en igenväxningsvegetation; små träd och sly, har börjat ta över de tidigare mer öppna områdena. Igenväxning är en hot för många ekmiljöer. Röjning och efterföljande bete är därför en förutsättning för att kunna behålla den speciellt artrik flora och fauna som är knuten till ekmiljöer. I området finns t ex läderbagge som är skyddad av Artskyddsförordningen. Prioriterade åtgärder i området enligt bevarandeplan är att hålla området öppet genom bete och röjning av igenväxningsvegetation vid behov. Enligt skötselplanen ska området hållas öppet genom bete och genom att återkommande röjningar av uppväxande gran och lövsly görs vid behov.

Röjningsuppdraget omfattar ca 10 hektar. Gagnvirke och ris ska köras bort från LIFE-områdena och temporärt läggas inom reservatet för senare transport eller där det kan flisas.

Inom områden ska unga träd och igenväxningsvegetation tas bort. Gran ska tas bort i stor utsträckning. Arbetet innebär manuellt arbete med röjsåg/motorsåg. Stubbarna, sly och ris ska sågas av strax ovan marknivån.

Placering av virke/ris inom reservatet sker enligt överenskommelse.

Action D1. Fotopunkter

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: hösten 2021 och efter åtgärden

Beskrivning:

Beskrivning:

För att dokumentera effekten av restaureringsåtgärderna kommer foton att tas på strategiska platser före restaureringsåtgärder och efter genomförda åtgärder. Fotopunkterna finns utmärkta på *karta nedan (publiceras senare)*.

Fotodokumentation sker också under genomförandet av projektet och publiceras som en enkel rapport på projektets webbplats [Startsida - LIFE RestoRED](#)

Action D2.1 Utvärdering av bevarandestatus för naturtyper

Möjlig tidsperiod: 2026-03-01 till 2027-02-28

Genomförs: före och efter åtgärder 2026

Beskrivning:

Efter genomförd restaurering ska en bedömning göras om statusen för de naturtyper som restaurerats har förbättrats. Bedömningen sker genom observationer på plats och kan genomföras av den som ansvarat för restaureringen, eller en särskild inventerare. Data från genomförda inventeringar av arter och naturtyper används också som underlag för bedömningen. Bedömningen kommer slutligen att registreras i Naturvårdsverkets databas NNK.

Statusbedömning 2022:

NNK: Naturtyp status Icke fullgod Natura-naturtyp

Målbild:

NNK: Förändring Faktiskt förändring av bevarandestatus/naturtypsareal

9070

Trädklädd betesmark 10,6 ha

Action D5.2 Planering och utvärdering av åtgärder för pollinerare

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs:

I samband med restaureringsåtgärder kommer särskild hänsyn tas till pollinerarnas framtida miljö. Öppna örtrika gläntor kommer att tillskapas inom området. Särskild hänsyn för att blommande buskar och träd lämnas kvar kommer att tas vid gallringen. (*Åtgärderna finns utmärkta på kartor nedan, publiceras senare*).

För planeringen av pollinerarnas miljö har projektets receptsamling för möjliga åtgärder använts och efter genomförd restaurering kommer insatsen att utvärderas och dokumenteras i projektets databas.

Resultaten kommer publiceras på projektets webbplats [Startsida - LIFE RestoRED](#) och Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/sodermanland

Action D5.3 Planering och utvärdering av skapande av död ved

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2023/2026

Beskrivning:

I samband med avverkning av träd inom action C.1 kommer död ved att skapas. Ris och större grenar kommer att lämnas kvar i högar inom området. (*Åtgärderna finns utmärkta på kartor nedan, publiceras senare*). För planeringen av vilken död ved som ska skapas har projektets checklista använts och efter genomförd avverkning kommer insatsen att utvärderas och dokumenteras i projektets databas.

Observera att området är välanpassat för mulmholkar. Här kan många ovanliga hålträdsbundna arter gynnas. Detta gäller tex läderbagge, som är utpekad som prioriterad art i EU:s art- och habitatdirektiv och registrerad i området. Planera utplacering av mulmholkar tillsammans med ÅGP.

Action E1.1 Obligatorisk projektskylt

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2023

Beskrivning:

En skylt som beskriver projektets arbete kommer att sättas upp. Placeringen av skylten finns utmärkt på karta (se detaljkarta s. 8).

(Action E1.2 Temaskylt)

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2025/2026

Beskrivning:

CAB K tar fram en temaskylt om mulmholkar & ekmiljöer. Det kan vara intressant att ha den här också.

Action E1.5.1 Infomöte markägare brukare

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2024/2025

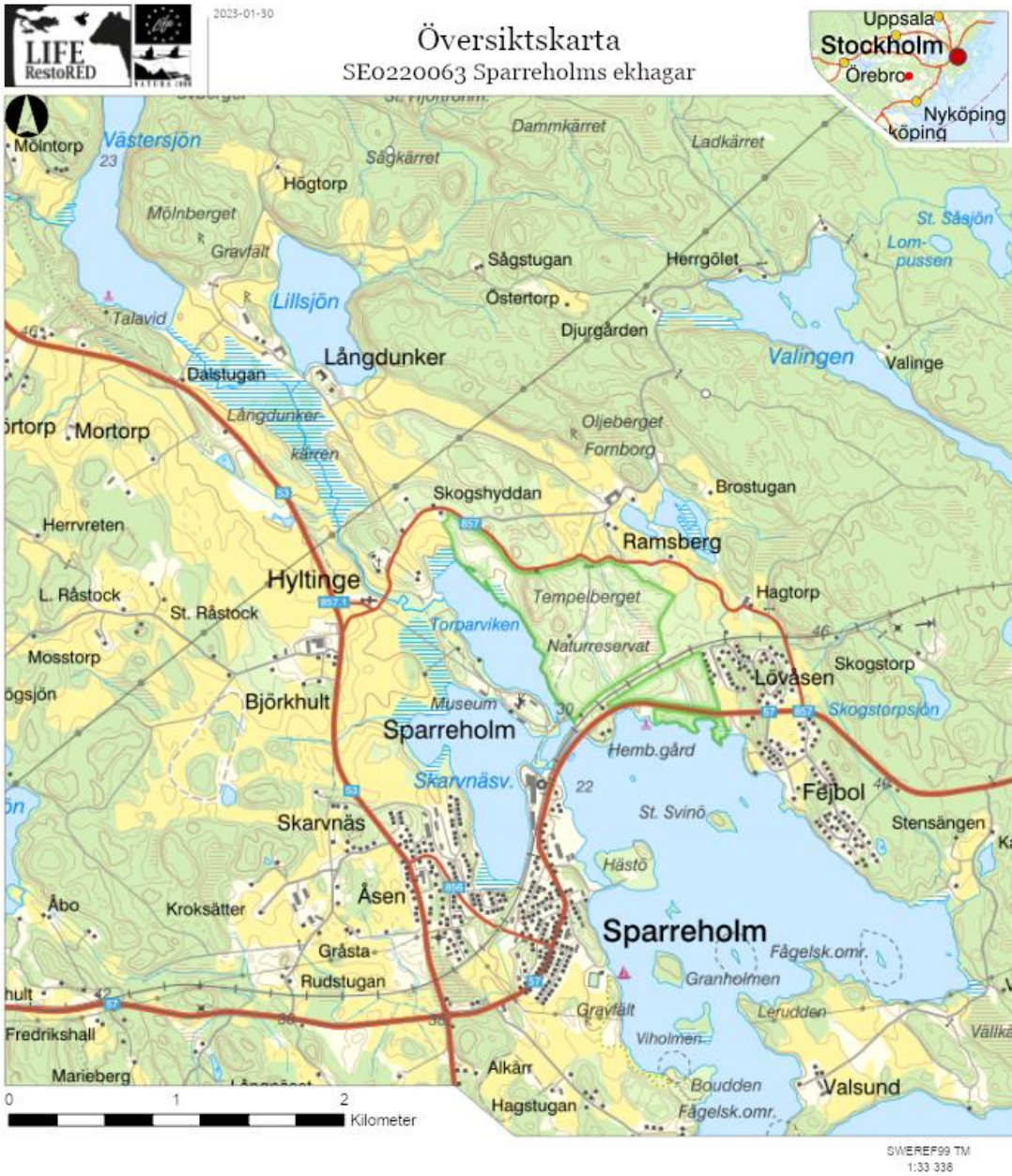
Beskrivning:

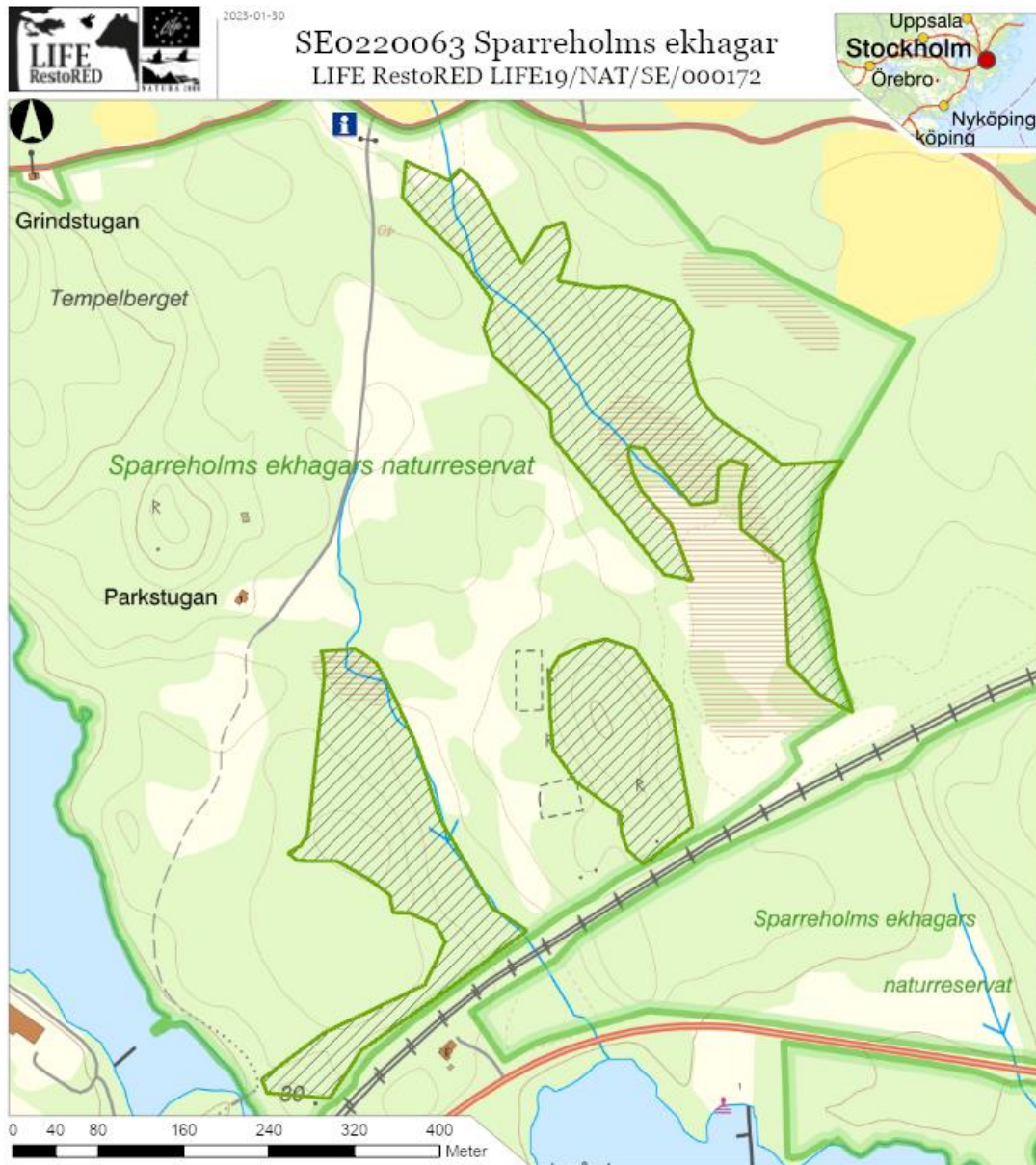
Informationsmöte: fältvandring med allmänheten om ekmiljöer och mulmholkar. Kan planeras tillsammans med ÅGP (Efter att mulmholkar har tillverkats och placerats i området).

Kartor

Bild 1 Översiktskarta, N2000-området Sparreholms ekhagar
Overview for the site Sparreholms ekhagar

Bild 2 Detaljkarta, åtgärder som genomförs i projektet syns här
Detailed map for measures in the project.

LST LRR Data actions

- E1.1 - Obligatorisk projektskyt
- C1.1 - Røjning

LIFE-programmet

Den här restaureringsplanen har producerats med stöd av Europeiska kommissionens LIFE-program. Ståndpunkter och faktainnehåll representerar projektet LIFE RestoRED och representerar inte nödvändigtvis Europeiska kommissionens eller byrån CINEAs uppfattning eller ståndpunkt. Läs mer om LIFE-programmet på EU-kommissionens webbplats: <https://ec.europa.eu/easme/en/life>